

THE COMPANY "DEL a.s." (CZECH REPUBLIC)
NES NOVA DUBNICA sro (SLOVAK REPUBLIC)
UNIVERSITY OF MALAYSIA PAHANG (MALAYSIA)
UNIVERSIDAD NACIONAL AUTÓNOMA DE MÉXICO (MÉXICO)

INNOVATION PROCESSES IN SCIENCE AND EDUCATION

MATERIALS
OF THE IV INTERNATIONAL RESEARCH
AND PRACTICAL INTERNET CONFERENCE

November, 30, 2022

Zdar nad Sazavou, 2022

ФІЛОЛОГІЯ І ЖУРНАЛІСТИКА

УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ В ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Бабич Тетяна Валеріївна

Кандидат філологічних наук, доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет

Бабич Катерина Юріївна

Студентка кафедри ливарного виробництва
Центральноукраїнський національний технічний університет

У цій науковій роботі проаналізовано сучасні принципи викладання української мови професійного спрямування у технічний вищих навчальних закладах.

Це сприятиме покращенню формування мовно-професійної компетентності фахівців технічних спеціальностей рівня освіти «бакалавр» при їх підготовці у вищих навчальних закладах та допоможе здобувачам вищої освіти заповнити прогалини у знаннях з української мови, сформувати культуру фахової мови, а також ґрунтовно оволодіти та усвідомити майстерність усного та писемного фахового мовлення. Така необхідність зумовлена значно підвищеними вимогами до якісної підготовки спеціалістів технічних спеціальностей та сформувати фахівців нової генерації. Сьогодні вони повинні мати належний інтелектуальний потенціал, бути конкурентноздатними, з глибокими знаннями сучасної української мови, яка задовольнила б їхні професійні потреби, а також забезпечила майбутніх фахівців технічної сфери належним рівнем культури усного та писемного професійного мовлення, у тому числі, належне володіння професійною термінологією.

Викладання української мови професійного спрямування для технічних спеціальностей покликане сформувати навички встановлення ділових стосунків між людьми, формувати відносини між людиною та організацією. Через недосконале володіння сучасною українською літературною українською мовою часто виникає велика кількість типових помилок, невластивих сучасним нормам ділового спілкування, що призводять до перекручування змісту висловлювань та ускладнюють розуміння та виконання поставлених задач. Тому для здобувачів вищої технічної освіти вкрай важливо набути знань про норми професійного як усного, так і писемного спілкування.

Здобувачам вищої технічної освіти важливо також розвинути здатність самостійно виявляти проблеми своєї професійної сфери комунікації, а також своєчасно їх запобігати та усувати. Курс допоможе досягти належного рівня володіння фаховою метамовою – композиційних форм текстотворення, терміносистем, специфічної фразеології, мовних формул, стилістики мови технічних спеціальностей тощо.

Інноваційні технології викладання української мови професійного спрямування значно покращать здобувачам вищої технічної освіти навички висловлюватися точно і логічно, прискорять формування здатності аналізувати інформацію зі сфери технічних відносин, оптимізують навички використання джерел сучасної технічної сфери, навчать висловлюватися точно і логічно, розвинути абстрактне мислення, реалізують творчий потенціал, допоможуть краще засвоїти фахову термінологію, виробити навички грамотної мовної поведінки у професійній сфері.

Про необхідність застосування інноваційних технологій у процесі вивчення української мови професійного спрямування в технічних університетах неодноразово наголошували такі вчені, як Л. Архіпенко, І. Горобець, Г. Маковська, А. Панфілова, М. Пеньковський, С. Толочко, І. Харченко, В. Хомич тощо.

Сучасний фахівець технічних спеціальностей мусить володіти основами професійної діалогічної мови, як от: компетентно і результативно доводити і переконувати, аргументовано обстоювати свою позицію та спростовувати твердження опонента. Важливі проблеми професійної діяльності в колективі обговорюють під час діалогу – форми соціально-мовного спілкування між людьми.

Найбільш ефективною технологією професійного діалогічного спілкування є ділова бесіда. Вона допомагає у прагненні однієї людини або групи людей налагодити чи зміцнити відносини у спеціально підготовленому офіційному спілкуванні та обмінюватись інформацією.

Ділова бесіда – це усний контакт між партнерами, які пов'язані виробничими діловими відносинами. Ділові бесіди проводять співрозмовники, які уповноважені своїми організаціями на вирішення конкретних професійних проблем. Цей акт комунікації готують заздалегідь: аналізують особливості співрозмовника, визначають стратегію і тактику спілкування, складають план бесіди. Заведено виділяють такі види планів: програма дій, яка спрямована на досягнення поставленого завдання – стратегічний план; поетапне досягнення мети – тактичний план; програма дій за кожним окремим пунктом бесіди – оперативний план; план пошуку та збору інформації; план структурування зібраного матеріалу. Формулювання кожної думки повинні бути місткими та ясними. На етапі спростування – переконливо спростовують аргументи співрозмовника або умовно погоджуються з його позицією. І врешті, на етапі підведення підсумків стимулюють учасника бесіди до подальших ділових контактів.

Ритм сучасного життя, сприйняття та обробка інформації характеризуються значним зменшенням часу оволодіння будь-якого виду пізнання. Тому найчастіше пришвидшить процес прийняття рішення суперечка, яка під час зіткнення різних поглядів чи позицій щодо певної проблеми у сфері виробництва змушує кожного учасника наводити аргументи на підтримку своїх переконань і критикувати несумісні з ним твердження протилежної сторони. Суперечки вчать

дотримуватись коректних засобів обстоювати власну позицію за допустимими правилами.

Таким чином, українська мова професійного спрямування у вищих навчальних технічних закладах покликана сучасними вимогами ринку праці до формування висококваліфікованих фахівців, які б не лише володіли основами професійної майстерності, але й грамотно і тактовно комунікували з колективом. Адже, на жаль, останнім часом все більше проблем виникає саме під час безпосереднього спілкування.

Література:

1. Архіпенко Л.М. Про деякі аспекти традиційного та інноваційного навчання мовлення іноземних студентів // проблеми і перспективи мовної підготовки іноземних студентів: Тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції. Харків: ХНАДУ. 2016, С.165-171.

2.Толочко В.С. Українська мова за професійним спрямуванням для студентів інженерних спеціальностей: навч посіб. Ніжин: Видавець П.П. Лисенко. 2017, 389с.

3. Харченко І.І. Взаємодія традиційних та інноваційних методів викладання української мови за професійним спрямуванням студентам вищих аграрних навчальних закладів [електронний ресурс] /І.І.Харченко//Філологічні науки. Суми. 2011,С 52-58.